

Ανάλυση μετοχών σε προτάσεις στα κείμενα των Λατινικών (Γ' Λυκείου)

Οι επιρρηματικές και οι επιθετικές μετοχές μπορούν να αναλυθούν στο αντίστοιχο είδος πρότασης.

- Για να προχωρήσουμε στην ανάλυση της μετοχής, θα πρέπει να γνωρίζουμε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς του ανάλογου είδους πρότασης.
- Θα πρέπει, επίσης, να λαμβάνουμε υπόψη μας το χρόνο στον οποίο βρίσκεται το ρήμα εξάρτησης (αρκτικός – ιστορικός).
- **Αρκτικοί χρόνοι είναι:** Ενεστώτας, Μέλλοντας, Παρακείμενος, Συντελεσμένος Μέλλοντας. **Ιστορικοί χρόνοι είναι:** Παρατατικός, Παρακείμενος με σημασία Αορίστου, Υπερσυντέλικος.
- **Μια μετοχή Ενεστώτα** θα τραπεί σε ρήμα Ενεστώτα, αν εξαρτάται από αρκτικό χρόνο ή σε Παρατατικό, αν εξαρτάται από ιστορικό χρόνο. (Η έγκλιση του ρήματος εξαρτάται από το σύνδεσμο εισαγωγής)
- **Μια μετοχή Παρακειμένου** θα τραπεί σε ρήμα Παρακειμένου, αν εξαρτάται από αρκτικό χρόνο ή σε Υπερσυντέλικο, αν εξαρτάται από ιστορικό χρόνο.
- Η έγκλιση του ρήματος εξαρτάται από το σύνδεσμο εισαγωγής
- **Μια μετοχή Μέλλοντα** θα τραπεί σε Οριστική Μέλλοντα ή σε Υποτακτική Ενεστώτα ή Παρατατικού Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας.
- **Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι: η μετοχή Ενεστώτα δηλώνει το σύγχρονο, η μετοχή Παρακειμένου το Προτερόχρονο, η μετοχή Μέλλοντα το υστερόχρονο.**

Εναντιωματικές Μετοχές

[Οι **εναντιωματικές προτάσεις** είναι δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις. Εκφράζουν μια πραγματική κατάσταση παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Εισάγονται με τους συνδέσμους **etsi, tametsi, quamquam + Οριστική** και με τους συνδέσμους **cum και licet + Υποτακτική**.]

Κείμενο 21

absens: Εναντιωματική Μετοχή, Ενεστώτα, με ρήμα εξάρτησης Ιστορικού χρόνου (factus est: Παρακείμενος). Η μετοχή δηλώνει το σύγχρονο, με την πράξη που εκφράζει το ρήμα εξάρτησης, και θα μετατραπεί σε χρόνο Παρατατικό.

etsi aberat (Οριστική Παρατατικού)

licet abesset (Υποτακτική Παρατατικού)

Αιτιολογικές Μετοχές

[Οι **αιτιολογικές προτάσεις** είναι προτάσεις επιρρηματικές. Δηλώνουν την αιτία του περιεχομένου μιας άλλης πρότασης, συνήθως της κύριας. Εισάγονται με τους συνδέσμους **quod, quia, quoniam (quando)**. Όταν η αιτιολογία είναι **αντικειμενικά αποδεκτή**, τότε η έγκλιση που αναμένεται είναι η **Οριστική**. Αντίθετα, όταν η αιτιολογία είναι **υποθετική ή υποκειμενική** (δηλαδή εκφράζει την άποψη του υποκειμένου της κύριας πρότασης), η έγκλιση είναι λογικά η **Υποτακτική**.

Αιτιολογικές προτάσεις εισάγονται και με το σύνδεσμο **cum** και εκφέρονται **πάντοτε με Υποτακτική**. Ο λόγος που έχουμε την Υποτακτική είναι επειδή συνήθως η αιτιολογία είναι το αποτέλεσμα μιας εσωτερικής λογικής διεργασίας.

Όταν στην αιτιολογική πρόταση υπάρχει Υποτακτική, τηρείται γενικά **η ακολουθία των χρόνων.**]

Κείμενο 21

appensum: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από ρήμα Ιστορικού χρόνου: *dedit* (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

quod illic appensum erat (Οριστική Υπερσυντέλικου. Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod illic appensum esset (Υποτακτική Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική/Υποθετική Αιτιολογία)

cum illic appensum esset (Υποτακτική Υπερσυντέλικου. Η αιτιολογία παρουσιάζεται ως αποτέλεσμα μιας εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Κείμενο 24

indignatus: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από ρήμα Ιστορικού χρόνου: *inquit* (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

quod Ennius indignatus erat (Οριστ. Υπερσυντέλικου. Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod Ennius indignatus esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)

cum Ennius indignatus esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

Κείμενο 27

desideranti: Αιτιολογική Μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο. Εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*legit*: Παρακειμένος), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Παρατατικό, ώστε να δηλωθεί το σύγχρονο στο παρελθόν.

quod desiderabat (Οριστ. Παρατατικού. Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod desideraret (Υποτ. Παρατατικού. Υποκειμενική Αιτιολογία)

cum desideraret (Υποτ. Παρατατικού. Αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Κείμενο 31

confisus: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από Ιστορικό χρόνο: *ruit* (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

quod confisus erat (Οριστ. Υπερσυντέλικου. Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod confisus esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)

cum confisus esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

permotus: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από Ιστορικό χρόνο: *ruit* (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

quod permotus erat (Οριστική Υπερσυντέλικου. Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod permotus esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)

cum permotus esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

Κείμενο 38

fessa: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από Ιστορικό χρόνο: rogavit (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

quod fessa erat (Οριστ. Υπερσυντέλικου. Αντικειμενική Αιτιολογία)
quod fessa esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)
cum fessa esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

Κείμενο 45

veritus: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξάρτηση από Ιστορικό χρόνο: constituit (ΠΡΚ) (Ιστορικός Ενεστώτας σύμφωνα με το Χρήστο Κανελλόπουλο). Η μετοχή θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

quod veritus erat (Οριστ. Υπερσυντέλικου. Αντικειμενική Αιτιολογία)
quod veritus esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)
cum veritus esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

Κείμενο 48

instinctam: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: persuasit (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

quod instincta erat (Οριστ. Υπερσυντέλικου. Αντικειμενική Αιτιολογία)
quod instincta esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)
cum instincta esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

Κείμενο 49

velut elapso: Αιτιολογική Μετοχή, Υποκειμενικής ή Υποθετικής αιτιολογίας, καθώς συνοδεύεται από το velut, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο.

quod elapsus esset (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική / Υποθετική Αιτιολογία)

Υποθετικές Μετοχές

Η υποθετική μετοχή αναλύεται σε πρόταση ανάλογα με το είδος του υποθετικού λόγου που σχηματίζει.

[Στη λατινική γλώσσα υπάρχουν τρία είδη υποθετικών λόγων: 1) Το πρώτο είδος εκφράζει Υπόθεση Ανοικτή, χωρίς δηλαδή να δηλώνεται αν αληθεύει ή όχι: **si + Οριστική οποιουδήποτε χρόνου – Απόδοση: οποιαδήποτε έγκλιση**. 2) Το δεύτερο είδος εκφράζει Υπόθεση Αντίθετη προς την πραγματικότητα (ή το απραγματοποίητο): **si + Υποτ. Παρατατικού (υπόθεση και απόδοση) για το παρόν, si + Υποτ. Υπερσυντέλικου (υπόθεση και απόδοση) για το παρελθόν**. 3) Το τρίτο είδος εκφράζει Υπόθεση Δυνατή ή Πιθανή: **si + Υποτ. Ενεστώτα (υπόθεση και απόδοση) για το παρόν-μέλλον**]

Κείμενο 45

intercepta: Υποθετική Μετοχή, Γνήσια Αφαιρετική Απόλυτη, Παρακειμένου, που σχηματίζει εξαρτημένο υποθετικό λόγο.
intercepta epistula – ne ... cognoscantur (Βουλευτική Πρόταση)

Εξαρτημένος Υποθετικός Λόγος

Si intercepta sit (Υποτακτική Παρακειμένου) – ne cognoscantur (Υποτ. Παθ. Ενεστώτα)

Ευθύς Υποθετικός Λόγος

Si intercepta erit (Οριστ. Συντ. Μέλλοντα) – ne cognoscantur (ne + Υποτ. Ενεστώτα, που ισοδυναμεί με Αποτρεπτική Υποτακτική)

Ο Υποθετικός Λόγος που σχηματίζεται ανήκει στο πρώτο είδος: Ανοικτή Υπόθεση στο μέλλον.

Χρονικές Μετοχές

[Σε σχέση με την πρόταση που προσδιορίζουν, οι χρονικές προτάσεις εκφράζουν:

1. **Κάτι το σύγχρονο:** Στην περίπτωση αυτή εισάγονται με τους συνδέσμους: **dum, quoad, quadium** και εκφέρονται με **Οριστική**. Ειδικότερα, ο συγχρονισμός περιλαμβάνει δύο κατηγορίες: α) **Παράλληλη διάρκεια** (= εφόσον, όσο). β) **Μια συνεχιζόμενη πράξη** (= χρονική πρόταση), **στη διάρκεια της οποίας συμβαίνει μια άλλη πράξη** (= κύρια πρόταση). Η χρονική πρόταση εισάγεται **μόνο με το dum** (= ενώ) και εκφέρεται **πάντα με την Οριστική του Ενεστώτα**, οποιοσδήποτε κι αν είναι ο χρόνος της κύριας πρότασης.
2. **Κάτι το προτερόχρονο.** Στην περίπτωση αυτή οι χρονικές προτάσεις εισάγονται με τους συνδέσμους: **postquam** (=αφού), **ubi, ut** (=όταν, μόλις), **simulac** (simul atque), **cum primum** (=μόλις). Εκφέρονται με **Οριστική**, που για το παρελθόν είναι συνήθως η **Οριστική του Παρακειμένου** (ή του Υπερσυντελικού).
3. **Κάτι το υστερόχρονο.** Στην περίπτωση αυτή οι χρονικές προτάσεις εισάγονται με τους συνδέσμους **antequam (ant quam), priusquam (prius quam), dum, donec, quoad**. Εκφέρονται με **Οριστική**, όταν η πράξη ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη, και με **Υποτακτική**, όταν η πράξη περιγράφεται ως προσδοκία ή επιδίωξη.

Για τις **διηγήσεις του παρελθόντος** χρησιμοποιείται πολύ συχνά ο σύνδεσμος **cum** με **Υποτακτική Παρατατικού** (για πράξη σύγχρονη) και **Υπερσυντελικού** (για πράξη προτερόχρονη). Ο **cum** αυτός, που αποδίδεται με το «όταν», είναι γνωστός ως **ιστορικός ή διηγηματικός**.

Ο χρονικός cum με **Οριστική** μας πληροφορεί απλώς για το χρόνο που έγινε κάτι. Αντίθετα, ο ιστορικός **cum** υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια πρόταση· δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους. Είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου που υπάρχει στην Υποτακτική.

α) Ο **cum** με **Υποτακτική (ιστορικός-διηγηματικός)** χρησιμοποιείται **μόνο για το παρελθόν**.

β) Ο **cum** με **Οριστική** χρησιμοποιείται και για το παρόν και για το παρελθόν και για το μέλλον. [Ο **cum** με **Οριστική** έχει μια σειρά από ιδιαίτερες χρήσεις, στις οποίες δεν μπορεί να τον αντικαταστήσει ο ιστορικός **cum**. Εκφράζει δηλαδή την επανάληψη (επαναληπτικός), το ξαφνικό γεγονός (αντίστροφος **cum**) κτλ.]

Κείμενο 21

abeunt: Χρονική Μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το σύγχρονο

dum iam abeunt (**dum** + **Οριστική Ενεστώτα**. Μια συνεχιζόμενη πράξη, στη διάρκεια της οποίας συμβαίνει μια άλλη.)

cum abirent (ιστορικός **cum** + **Υποτακτική Παρατατικού**. Με βάση την Ακολουθία των Χρόνων, το Σύγχρονο στο Παρελθόν, δηλώνεται με **Υποτ. Πρτ.**, όταν έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο: **secutus est**: **Οριστ. Παρακειμένου**)

rogatus: Χρονική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο

postquam rogatus est (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν)

cum rogatus esset (ιστορικός cum + Υποτ. Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν, σύμφωνα με τους κανόνες της Ακολουθίας των Χρόνων, με εξάρτηση από ιστορικό χρόνο reversus est)

Κείμενο 25

ostendens: Χρονική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το σύγχρονο.

dum ostendit (dum + Οριστική Ενεστώτα)

cum ostenderet (ιστορικός cum + Υποτ. Παρατατικού, σύγχρονο στο παρελθόν, με εξάρτηση από ιστορικό χρόνο inquit)

Κείμενο 28

rediens: Χρονική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν

dum redis (dum + Οριστική Ενεστώτα, για να δηλωθεί το σύγχρονο στο παρόν)

Η μετοχή δεν μπορεί να αναλυθεί με τον ιστορικό cum, γιατί αυτός ο σύνδεσμος χρησιμοποιείται μόνο για διηγήσεις του παρελθόντος.

Κείμενο 40

interrogatus: Χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν

postquam interrogatus est (postquam + Οριστ. Παρακειμένου = Προτερόχρονο)

cum interrogatus esset (ιστορικός cum + Υποτ. Υπερσυντελικού = Προτερόχρονο στο παρελθόν, με εξάρτηση από ιστορικό χρόνο poluit)

Κείμενο 43

ingredienti: Χρονική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το σύγχρονο

dum ingrederis (dum + Οριστική Ενεστώτα = Σύγχρονο)

cum ingredereris (ιστορικός cum + Υποτ. Παρατατικού = Σύγχρονο στο παρελθόν, με εξάρτηση ιστορικού χρόνου cecidit / Ακολουθία των χρόνων)

Κείμενο 44

exulantem: Χρονική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το σύγχρονο

dum exulat (dum + Οριστ. Ενεστώτα = σύγχρονο)

cum exularet (ιστορικός cum + Υποτ. Παρατατικού = σύγχρονο στο παρελθόν, εξάρτηση από ιστορικό χρόνο dixisse)

Κείμενο 48

emissa: Χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο

postquam cerva emissa est a servo (postquam + Οριστ. Παρακειμένου = προτερόχρονο)

cum cerva emissa esset a servo (ιστορικός cum + Υποτ. Υπερσυντελικού = προτερόχρονο στο παρελθόν, με εξάρτηση ιστορικού χρόνου introrupisset)

Κείμενο 49

vocatus: Χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο

postquam vocatus est (postquam + Οριστ. Παρακειμένου = προτερόχρονο)
cum vocatus esset (ιστορικός cum + Υποτ. Υπερσυντελικού = προτερόχρονο στο παρελθόν, με εξάρτηση ιστορικού χρόνου venit)

Απόλυτες Μετοχές

[**Απόλυτη αφαιρετική**. Όταν το υποκείμενο της μετοχής δεν έχει καμία σχέση με το υποκείμενο ή το αντικείμενο του ρήματος, τότε η μετοχή και το υποκείμενό της τίθενται σε πτώση αφαιρετική, που ονομάζεται απόλυτη αφαιρετική.

Στα λατινικά η χρήση της απόλυτης μετοχής είναι πολύ πιο συχνή από ό,τι στα αρχαία ελληνικά. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η **λατινική δε διαθέτει ενεργητική μετοχή για το παρελθόν**.

Εντελώς **ιδιόμορφη** είναι η απόλυτη αφαιρετική που αποτελείται από ένα «υποκείμενο» και ένα ουσιαστικό (που δηλώνει αξίωμα, ηλικία, επάγγελμα) ή ειδικό επίθετο.]

Ιδιόμορφη Απόλυτη Αφαιρετική Μετοχή

Κείμενο 21

Brenno dux: Ιδιόμορφη Αφαιρετική Απόλυτη Χρονική μετοχή, που δηλώνει το σύγχρονο

dum Brennus dux est (dum + Οριστική Ενεστώτα = σύγχρονο)

cum Brennus dux erat (χρονικός cum + Οριστική Παρατατικού)

cum Brennus dux esset (ιστορικός cum + Υποτ. Παρατατικού, σύγχρονο στο παρελθόν, εξάρτηση από ιστορικό χρόνο everterunt)

Κείμενο 30

pater imperatore: Ιδιόμορφη Αφαιρετική Απόλυτη Χρονική μετοχή, που δηλώνει το σύγχρονο

dum pater imperator est (dum + Οριστική Ενεστώτα = σύγχρονο)

cum pater imperator erat (χρονικός cum + Οριστική Παρατατικού)

cum pater imperator esset (ιστορικός cum + Υποτ. Παρατατικού, σύγχρονο στο παρελθόν, εξάρτηση από ιστορικό χρόνο fuit)

Νόθη Αφαιρετική Απόλυτη Χρονική Μετοχή

Η μετοχή αυτή αποκαλείται νόθη, γιατί το υποκείμενό της είναι επί της ουσίας το ίδιο με το υποκείμενο του ρήματος, τίθεται εντούτοις σε αφαιρετική και λειτουργεί ως απόλυτη.

Κείμενο 21

deletis legionibus [a Gallis]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: everterunt (ΠΡΚ).

postquam Galli legiones deleverunt (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν)

cum Galli legiones delevisent (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

quibus interemptis [a Camillo]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: recepit (ΠΡΚ).

postquam Camillus eos interemit (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν)

cum Camillus eos interemisset (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

Κείμενο 29

audita salutatione [a Caesare]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: dixit (ΠΡΚ).

postquam Caesar salutationem audivit (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν)

cum Caesar salutationem audivisset (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

Κείμενο 34

abiectis armis [a praedonibus]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: appropinquaverunt (ΠΡΚ).

postquam praedones arma abiecerunt (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

cum praedones arma abiecissent (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

Κείμενο 40

occupata urbe [a Sulla]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: coegerat (Υπερσυντέλικος).

postquam Sulla urbem occupavit (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

cum Sulla urbem occupavisset (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

Κείμενο 47

hac re audita [ab Augusto]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξάρτηση από ιστορικό χρόνο: voluit (ΠΡΚ).

postquam Augustus hanc rem audivit (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

cum Augustus hanc rem audivisset (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

Κείμενο 48

admissis amicis [a Sertorio]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: dixit (ΠΡΚ).

postquam Sertorius amicos admisit (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

cum Sertorius amicos admisisset (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

Γνήσια Αφαιρετική Απόλυτη Χρονική Μετοχή

Κείμενο 23

occiso Scriboniano: Γνήσια αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: trahebatur (ΠΡΤ).

postquam Scribonianus occisus est (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

cum Scribonianus occisus esset (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

Επιθετικές Μετοχές

Οι επιθετικές μετοχές τρέπονται σε Αναφορικές προτάσεις, που εισάγονται με την αναφορική αντωνυμία qui-quae-quo.

Μια μετοχή Ενεστώτα θα τραπεί σε ρήμα Ενεστώτα, αν εξαρτάται από αρκτικό χρόνο ή σε Παρατατικό, αν εξαρτάται από ιστορικό χρόνο.

Μια μετοχή Παρακειμένου θα τραπεί σε ρήμα Παρακειμένου, αν εξαρτάται από αρκτικό χρόνο ή σε Υπερσυντελικό, αν εξαρτάται από ιστορικό χρόνο.

Κείμενο 21

divisam: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη praedam

quae non divisa erat (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, factus est/fuerat)

Κείμενο 23

interroganti: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη marito

qui interrogabat (Οριστική Παρατατικού, για να δηλωθεί το σύγχρονο στο παρελθόν, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, respondebat)

cohibitae Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη lacrimae

quae cohibitae erant (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, vincerent)

Κείμενο 24

quaerenti: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη eique

qui quaerebat (Οριστική Παρατατικού, για να δηλωθεί το σύγχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο dixisset)

Κείμενο 28

notus: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη Licinus

qui notus erat: (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο fugit)

Κείμενο 29

tenens: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη homo

qui tenebat (Οριστική Παρατατικού, για να δηλωθεί το σύγχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο occurrit)

Κείμενο 30

susceptum: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη flagitium

quod susceptum erat (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο obiecerunt)

deportatum: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη flagitium

quod deportatum erat (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο obiecerunt)

Κείμενο 31

natus: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη T. Manlius

qui natus erat (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο praefuit)

Κείμενο 36

missum: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη pondus

quod missum erat (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο attulissent)

Κείμενο 38

congruens: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη vox

quae congruebat (Οριστική Παρατατικού, για να δηλωθεί το σύγχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο audiretur)

Κείμενο 41

obsoleto: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη sermone

qui obsoletus est (Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από Αρκτικό χρόνο *uteris*: Ορ. Ενεστώτα)

Κείμενο 42

nascentem: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *coniurationem*

quae nascebatur (Οριστική Παρατατικού, για να δηλωθεί το σύγχρονο στο παρελθόν, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο *confirmaverunt*)

Κείμενο 45

conscriptam: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *epistulam*

quae conscripta est (Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από Αρκτικό χρόνο *mittit*)

Κείμενο 46

parens: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *vir*

qui paret (Οριστική Ενεστώτα, για να δηλωθεί το σύγχρονο στο παρόν, αφού έχουμε εξάρτηση από αρκτικό χρόνο *consulit*)

Κείμενο 49

molientem: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *te*

qui moliris (Οριστική Ενεστώτα, για να δηλωθεί το σύγχρονο στο παρόν, αφού έχουμε εξάρτηση από αρκτικό χρόνο *non est*)